

פחד דוד

פרשת
ויצא
ו' כסלו
תשע"ד
689

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלו"ך רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלו"ך רבי חיים פינטו זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

ברית אחת - שתי השקפות

קדושה ותורה עליה, וזו הייתה כוונת לבן בכריתת הברית, שרצה ברית כזו שתהא חציצה והפרדה מוחלטת בינו לבין יעקב ושבטי י-ה.

ועומק הדברים מבואר בדברי לבן עצמו בנאום שנשא בטקס חנוכת הגלעד: "ויקרא לו לבן יגר שהדותא. ויעקב קרא לו גלעד". ותמוה, שהרי לפני כן לבן אמר "עד הגל הזה", ומפורש שקרא לו 'גל', ומדוע נאמר כאן שלבן קרא לו 'יגר שהדותא'. ואמרו בירושלמי (סוטה. ז. ז) "אמר רב שמואל בר נחמני אמר רב יונתן, אל היא לשון סורסי (פי' ארמית) קל בעינך, שהרי בתורה הוא אמור. ומאי ניהו יגר שהדותא". וזה עצמו טעון ביאור, מדוע באמת כתבה תורה לשון של תרגום ארמית בתורה שהיא לשון הקודש שבו נברא העולם.

וביאור הדברים הוא שלבן רצה שלא תהא אחיזה התורה ולקדושה בארץ בכל ולא בלשונם הארמית, וזו הייתה מטרתו בגל הזה. אלא שעצת ה' היא תקום, וכתבה התורה את הגלעד של לבן עצמו בלשון ארמית, שלא יצליח לכרות ברית של מחיצה בין הקדושה לקליפה זו, והמילים ההבוליות עצמן נעשו לתורה ונהפכו לקדושה ולא הצליח להפריד ולהרחיק, ויוכלו מעתה ללמוד תלמוד בבלי ללא הפרעה מצד קליפת לבן, לא לאמוראים הקדושים ולא לשיבותיהם.

ובזמננו רואים עד כמה הקליפה מפריעה ומתגברת כנגד הקדושה, ובפרט בסיוע למוסדות התורה הקדושה ממקורות טהורים. כמו שכתוב בזוהר הקדוש (ח"א קעא, א) ששרו של עשו פגע בכך ירך יעקב, ומאן נינהו ומיכיןאדוריתא, שהקליפה מקשה מאוד באיסוף כספים לתורה הקדושה, וזאת הבין יעקב, שצריך ברית של ניתוק וכריתות. ויעקב קרא לו 'גלעד' שלא נושפע מהקליפה, כלומר, אפילו אם נשתמש בלשון ארמית ללמוד בה תורה - לא נושפע מהקליפה של לבן.

והוהעובדא ונפגשתי עם אחד מראשי הישיבות ודברתי עמו על שיטתו של האדמו"ר מסטמאר זצ"ל, שהיה מחזיק לאיסור לקחת כסף לקדושה מן הממשלה והורה לאיסור לקחת לשיבות מכספים הללו. ואותו רב שיחיה אמר לי שאין בזה בעיה לקחת כסף עבור הישיבות מן הממשלה. אלא שאני הקטן חושב אחרת, שהנה הכסף הזה שהולך לשיבות מגיע ממיסים של מאכלות אסורות, חילול שבת וחג ותאוות שונות ומשונות. אפילו שבקופת הממשלה יש גם כסף נקי וטוב, מכל מקום יש בה גם כסף טמא, והכסף שבתוך הקופה מעורב בטוב ורע, ומזה הולך גם לשיבות הקדושות, שבקופה מתערב כל הכסף. ויש היום לקליפה והסטרטא אחרא קצת קשר לתורה הקדושה, וצריך להמליץ טוב שזה בטל ברוב ובשישים, אבל ודאי שאם אפשר להימנע מזה מוטב, כחמץ שאפילו כל שהוא לא בטל.

"עד הגל הזה ועדה המצבה אם אני לא אעבור אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבור אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה". (בראשית לא, נב)

לאחר שלבן רדף אחרי יעקב מחמת גניבת התרפים, משש את כל כלי יעקב ומשפחתו ולא מצאם, הוא מציע ליעקב לעשות עמו ברית כמו שנאמר "ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני ובינך" (בראשית לא, מד).

והנה לבן הארמי נקרא כך על שם שכל מעשיו ברמאות, ועלינו להבין מה ניסה כאן לרמות את יעקב, ובפרט שמצינו שיעקב הסכים גם כן לברית זו ויחד הם בנו את הגלעד.

ונראה שביאור העניין של ברית זו ניתן ללמוד מדברי לבן בהמשך העניין "עד הגל הזה ועדה המצבה הזו אם אני לא אעבור אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבור אלי את הגל הזה" (בראשית לא, נב). כלומר שהכוונה בברית זו לא הייתה כריתת ברית לחיבור ולהתקרבות, אלא אדרבה, הברית הייתה ברית של ניתוק והתרחקות - שכל אחד לא ייגש לחלקו של השני.

ואפשר להסביר העניין שיש שני סוגי בריתות: יש ברית של אהבה שכורתים לחיזוק הקשר ולערבות הדדית, ויש ברית שכל ענינה הוא עד כאן חלקי ועד כאן חלקך ולא יתקרב אחד לחלקו של האחר. וכמו שמצינו בין איש לאשה שיש שני סוגי ברית ביניהם, יש כתובה ויש גט. כשרוצים לכרות ברית של קשר וקירוב אז כותבים ברית של כתובה, וכשרוצים לנתק חייבים לעשות זאת על ידי הסכם ברית וזהו הגט. וזוהי הברית שנכרתה כאן על ידי יעקב, יעקב רצה שיהיה ניתוק שנשי הם לא בנותיך ובני הם לא נכדיך, ועל זה המצבה והגל היו עדים.

אמנם לבן רצה ברית הפוכה של קשר, חיבור ושלוש כביכול, וזאת כדי שיוכל להשפיע עליהם מכוחות הטומאה שלו. אולם כשראה שהם לא רוצים כלל השפעה ממנו ומעוניינים להתרחק ממנו, בלית ברירה הסכים לברית הזו. רק שלבן בכל זאת התכוון לתועלתו, שלא רק שהוא לא ישפיע אלא גם שלא יהא מושפע, הוא השתוקק לברית כזו שלא תהא שום השפעה של קדושה עליו ועל צאצאיו, ולא תוכל הקדושה לסדוק ולהכניע את הקליפה. ובדורות הבאים כשילכו בגלות לבבל לא תהא להם שום השפעה ויכולת ללמוד בבבל תורה, וכל השפה הארמית תהיה טמאה, כדי שלא יתעלו בתורה בגלות.

ובידי הוהעובדא, שבא אלי יהודי בקשר לבנו שחזר בתשובה והתחזק מאוד בתורה, ואותו בן הגיע לישיבה ללמוד וברוך השם עשה חיל בתורה. לאחר תקופה שחשב את ספסלי בית המדרש, הגיע אלי אביו בטרונאי שבגלל שבנו לומד תורה בישיבה הוא הוציא את ראשו מהעסקים ולא משקיע בהם מספיק, ולא זו בלבד אלא שמנסה להשפיע על כל המשפחה שגם תתחזק ביהדות, ורוצה להחזיר את המשפחה בתשובה, ורוצה בהבא שאשפיע על הבן לעזוב את הישיבה ולחזור לבית ולעבודה. ומזה למדתי שהקליפה רוצה למנוע בכל כוחה השפעה של

ניתן להקדיש את העלון
להצלחה לרפואה או לע"נ
פרטים בטל: 02-6433605

ירושלים תל אביב באר שבע חיפה

הדלקת נרות 16:09 | 16:23 | 16:27 | 16:13

מוצאי שבת 17:22 | 17:23 | 17:25 | 17:21

רבינו תם 18:01 | 17:57 | 18:01 | 17:58

הילולא דצדיקיא

ו - רבי מאיר רובמן,
מו"ס "זכרון מאיר"

ז - רבי רפאל דוד סאבאן,
רבה של טורכיה

ח - רבי אברהם הכהן בעל
"משמרות כהונה"

ט - רבי נתן סאלם,
מחכמי ישיבת "פורת יוסף"

י - רבי איסר זלמן מלצר,
ראש ישיבת "עץ חיים"

יא - רבי משה הררי הדיין,
מגדולי ארם צובא

יב - רבי שלמה לוריא המהרש"ל,
מו"ס "ים של שלמה"

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרת השבוע:

"ועמי תלואים למשובתי". (הושע יא.)

הקשר לפרשה:

בהפטרה נאמר על יעקב שאחז בעקב עשו אחיו, ככתוב: "בבטן עקב את אחי". והוא מענין הפרשה שיעקב אבינו בורח מעשו אחיו.

"בקרבת קדוש ולא אבוא בעיר".

 (הושע יא ט)

אמרו רבותינו (תענית יא) לעולם ימוד אדם עצמו כאילו קדוש שרוי בתוך מעיו, שנאמר "בקרבת קדוש ולא אבוא בעיר". ולכן אסור לאדם להכחיש את גופו ולהתענות כשאין בכוחו להתענות.

והנה אכילת הסעודה נקראת 'קדושה', כמאמר חז"ל (עבודה זרה כ:). שצריך האדם לקדש את עצמו באכילתו. ולכן אמרו ז"ל שאם אין בכוחו של האדם להתענות, עליו לקדש את עצמו באכילתו, בבחינת "קדש עצמך במותר לך". אולם אם יש בכוחו להתענות, הרי שקדושתו גדולה יותר אם לא יאכל כלל. (מהרש"א)

"ויהודה עוד רד עם אל".

 (הושע יב א)

יש להסביר בדרך רמז, כי הנה גם כאשר האדם מתעסק בעניני גשמיות הנחוצים לו, כגון שמתעסק בפרנסה וכלכלה, מכל מקום צריך שכוונתו תהיה לשם שמים, שיהיה לו את הכח והבריאות לעבוד את הבורא בבחינת "בכל דרכך דעהו", וממילא יקבל שכר גם על עבודתו בפרנסה - כיון שהכל הוא לצורך עבודת ה'.

וזה שאומר הכתוב "ויהודה עוד רד" - אף על פי שהוא יורד ממדרגתו ועוסק בעניני גשמיות ובפרנסה, מכל מקום "עם אל" - צריך שכוונתו תהיה עם השם יתברך, דהיינו שתהיה לו פרנסה בריח כדי שיוכל ללמוד תורה ולקיים את המצוות מבלי כל טרדות.

(תורת הפרשה)

"כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם".

אמרו בזהר הקדוש, כל ארחוי דקודב"ה כולהו ישרים וארחוי קשוט כו', ועל דא צדיקים ילכו בהם בגין דאינון ידעי ארחוי דקודב"ה ומשתדלי באורייתא, ופושעים יכשלו בהם, אינון דלא משתדלי באורייתא.

והנה א"א לומר שייכשלו בהם' אלו אותם שאין לומדין דרכי התורה כלל, דא"כ אינו מובן מ"ש יכשלו בהם דמשמע שהולכין ג"כ בדרכים אלו רק שנכשלים בהם, ואם לא למדו את התורה כלל האיך נמצאים בדרכים אלו?

אלא ודאי שלמדו את דרכי התורה, ומה שאמרו 'ופושעים יכשלו בהם אינון דלא משתדלי באורייתא' היינו שלא השתדלו בתורה לשמה אלא שלמדו שלא לשמה. וכמו כן ארז"ל בברכות (דף י"ז) כל הלומד שלא לשמה נוח לו שלא נברא.

(תורת שמואל)

במסילה נעלה

קורת רוח מתוך שינה

לי לשמחה ולרגיעה.

לפני שעת המנחה עליתי שוב על יצועי. ושוב, למרות התנאים הפיזיים הפחות נוחים ישנתי טוב מאד.

כמעשה שטן, חשתי פתאום מתוך שינה שהכיפה שעל ראשי נופלת לי מהראש. נבהלתי מאד, התעוררתי מיד ורציתי להרים את הכיפה ולהניחה בחזרה על ראשי, אבל אז הרגשתי כמו יד נעלמה שהרימה עבורי את הכיפה והניחה אותה על ראשי.

ידוע אני שסיפור זה יכול להביא לפליאה רבה או לספקנות, ואולי אי מי מהקוראים יחשוב שחלמתי אותו בהקיץ. אך מעיד אני על אמיתותם של הדברים ועל כך שאירעו עימי באותה שעה שלפני מנחה.

כאשר סיפרתי זאת לבני רבי רפאל ולמלווי ר' משה מירלי הי"ו, הם שאלו אותי האם אינני פוחד מכך. אך אני השבתי להם שאין בלבי שום פחד מהדבר, משום שברור לי שלא הייתה זו קליפת הטומאה. היד שסייעה לי בשנתי - כל רצונה היה לסייע לי להחזיר במהירות את הכיפה לראשי, ואם הייתה זו הטומאה - הרי שרצונה היה למנוע אותי מכך ולא להיפך.

ולעצמי חשבתי שבודאי רצו להראות לי מן השמים שבכך שויתרתי על תנאים נוחים לשינה - גרמתי להקדוש ברוך הוא לנחת רוח מרובה. הנה, במקום לישון במיטה נוחה בחדר נעים כפי שהוכן לי מלכתחילה - בחרתי לישון במרתף, מתוך דאגה שחלילה לא אבוא לידי מחשבות פסולות, ומעשי זה היה אהוב במרומים ומקובל לפני הבורא ברוך הוא.

באחת הפעמים בהן שהיתי בקנדה, מארחי היקרים הכינו עבורי חדר מרווח ונאה בקומה הראשונה שבביתם.

כיון שבאותו הזמן לנו בקומה זו מספר נשים ואף כמה זוגות נשואים, ביקשתי אפוא ללון בקומה אחרת של הבית, בקומת המרתף.

כשבעל הבית שמע על רצוני לישון בקומת המרתף הוא נחרד מאד, הוא מיד פנה אלי ואמר: "כבוד הרב, איך אוכל להסכים לבקשה זו? הרי אין זה מכבודך לישון במרתף, ובנוסף על כך גם כן מסוכן לישון בקומה זו".

אך אני לעומתו חשבתי שהרבה יותר מסוכן ללון במקום שעלולות להתעורר בו חלילה מחשבות זרות, ולפיכך עמדתי על דעתי שבלילה אלון דווקא במרתף הבית.

לשבחו של בעל הבית יאמר, שכאשר הוא ראה שאני איתן בדעתי, הוא לא הוסיף להתעקש עימי עוד, וכפי בקשתי הוכן עבורי לאלתר חדר בקומת המרתף.

לעיתים אנשים חושבים שתענוג השינה קיים רק אם ישנים בחדר גדול ומרווח ובמיטה נקייה ונוחה, אך לא כך הם פני הדברים. כאשר חיים על פי התורה הקדושה - זהו התענוג הגדול והאמיתי.

האמת היא שבשבכי בקומת המרתף לא חשתי כלל שאני ישן בקומה נמוכה זו, למרות היותה, לכאורה, פחות נוחה לשינה. ישנתי טוב והייתי רגוע בשנתי שבאה לי בהיתר גמור. חשתי שברוך ה' זכיתי להינצל מהיצר הרע וממחשבות פסולות בזמן השינה, ותחושה זו גרמה

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

מתרבים חטאים

המספר לשון הרע והמקבל עוברים ב"לפני עור לא תתן מכשול". המספר עובר על כך בכל מקרה, וככל שמתרבים השומעים מתרבים חטאיו. ואילו השומע עובר רק כשהוא לבדו, אך כשיש כמה שומעים, יתכן שאינם עוברים באיסור זה.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

היכן מצוי האור וההוד של העיר?

"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה" (בראשית כח. י.)

כתב רש"י "לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה, ולמה הזכיר יציאתו, אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם. שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם, פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה".

נשאלתי פעם, מה פירוש דברי רש"י - שיציאתו של יעקב הותירה רושם, ונתנה תחושה בליבות האנשים שיחד עם יעקב יצאו גם ההוד, ההדר והזיו של העיר, והרי יצחק אבינו הידוע בצדקותו המופלגת נותר לגור בבאר שבע, ומהי אם כן כוונת דברי רש"י על זה הפסוק.

ונראה להשיב על פי סיפור שסיפר מרן הרב שך זצ"ל, שבא לפניו יהודי ממרסיי ושטח לפניו את ספקותיו באשר לתרומה שברצונו לתרום. אותו הנדיב אמר, שמצד אחד פנו אליו וביקשווהו שייתן את תרומתו עבור הרחבת שטח ישיבה - שכבר עומדת על תילה, ומאידך ביקשו ממנו לתרום סכום כסף עבור הקמת בית כנסת באזור. ואותו נדיב הסתפק מאוד עבור איזו מטרה עליו לתרום את כספו, ומאחר ובכוחות עצמו הוא לא יכול היה להכריע בסוגיה זו, הוא פנה אל הרב שך זצ"ל שיפסוק עבורו.

ומרן הרב שך זצ"ל השיב לאותו יהודי ממרסיי, שעליו לתרום את כספי הצדקה עבור הרחבת הישיבה ולא עבור הקמת בית הכנסת. ונימק את דבריו בכך שהתורה גדולה היא מן התפילה, ולהתפלל אפשר בכל מקום, על אם הדרך וכן בבית כנסת מרוחק יותר. אך קול התורה חייב להישמע בכל מקום, כיון שרק התורה היא זו המבדילה את היהודי מן הגוי, ומעניקה לאדם יכולת קיום בעולם הזה.

וכשראיתי את הסיפור הזה נתעוררה בי המחשבה - שכך הדבר היה בזמן יציאת יעקב את העיר באר שבע. שכידוע יצחק הוא עמוד העבודה, דהיינו עמוד התפילה, ואילו יעקב הוא עמוד התורה. וכפי שכבר ראינו לעיל, חשיבות התורה עולה על חשיבות התפילה, מבלי להמעיט חס ושלום מערך התפילה, שכבודה במקומה מונח. והיות שערכה של התורה רב הוא לאין ערוך, אזי שבזמן יציאתו של יעקב מן העיר באר שבע, הייתה תחושה בקרב האנשים שפנה הודה, זיוה והדרה של העיר. היות שאין בכוח התפילה לבדה, אותה סימל יצחק אבינו להעניק את ההוד והזוהר לעיר.

ואם כן מובנים עתה דברי רש"י, שיציאתו של יעקב מן העיר הותירה רושם בקרב אנשי המקום, למרות הימצאותו של יצחק אבינו, וזאת בשל חשיבות מעלתה של התורה על פני התפילה.

חיים בפרשה

"והאבן הזאת אשר שמתה מצבה". (כח. כב.)

יראה כי היא זו אבן השתיה שהזמינו למקדש (זוהר ח"א עב). ומצינו לו שהזמין עצי שטים למשכן במדבר (תנחומא תרומה ט).
ואולי שיכוין ה' באומרו "ועשו לי מקדש" (שמות כה. ח) לשון מזומן. פירוש מה שכבר הוזמן. כי המשכן וגם בית המקדש בשניהם הזמינם יעקב.

מן המעיין

"ושבתי בשלום אל בית אבי". (כח. כא.)

מנין לו לרש"י שכוונת המילה "בשלום" היא "שלום מן החטא"?

ביאר בספר "בנין דוד", שהרי קבעו חז"ל (כתובות נ.) המבזבז אל יבזבז יותר מחומש דכתיב "עשר אעשרנו לך" והיינו שני עשרונים שהם חומש. ומובא בספר "אגרא דפרקא" (אות קפ"ז) דכל זה דווקא אם לא חטא, אבל אם חטא יבזבז ככל יכלתו שנאמר "וחטאך בצדקה פרוק".

ולכן מבואר היטב מה שהוכיח רש"י דבשלום היינו מן החטא, דכיון שאמר יעקב "וכל אשר נתן לי עשר אעשרנו לך", היינו רק חומש ולא יותר, אם כן מוכרח לומר שהיה שלם מן החטא, דאם לא כן היה חייב לבזבז ככל יכלתו ואפילו יותר מן החומש, וכיון שלא הפריש אלא חומש - מוכח שהיה שלם מן החטא.

"ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי אשר

מנע ממך פרי בטן". (ל. ב.)

תמה היה רבי דוד הכהן שליט"א, ראש ישיבת 'חברון': מפני מה לא רצה יעקב להתפלל עבור רחל?

וביאר באופן נפלאכי ישנם שני ענינים של תפילה; יש מהלך בתפילה הנעשית בדרך של בקשה, שעל זה אמרו חז"ל שאין לבקש על שינוי הטבע (הגהות רע"א או"ח (רל, א); אל יתפלל אדם לבקש דבר שאינו כפי הטבע ואף שהיכולת ביד הקב"ה, כגון הפילה אשתו לח' חדשים אין מתפללים עליו שיחיה. ואסור להתפלל שיעשה לו הקב"ה נס בשינוי עולם כגון שיוציא אילן זה פירותיו קודם זמנו).

ויש גם מהלך של תפילה בבחינת 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים' ששייכת גם בשינוי הטבע. וכדברי הגר"ח מוולאז'ין בספר "עץ החיים"; 'כי האיש הנודע לגדול בתורה וקדוש לא יפלא כי רצון נביאיו ויראיו עשה ה', והטבע יטע לפועלים לכל אשר חפצו.

והנה גם תפילתו של יצחק על רבקה היתה תפילה על שינוי הטבע, כמבואר במדרש שלא היה לה בית רחם כלל, והיה התפילה על שינוי הטבע, וזה במהלך של כח הצדיק על שינוי הטבע. ולכן ביקשה רחל מיעקב "הב לי בנים" בבחינת צדיק גוזר והקב"ה מקיים, ולא רצה יעקב להתפלל על זה כי היה בזה שינוי הטבע. ואף שבידו לפעול גם שינוי טבע, כיון שכך היתה גזירת שמים לא רצה להתפלל על זה.

ועל כך טענה רחל שגם אביו התפלל על שינוי הטבע וביטול גזירות שמים, ועל זה השיב לה שאביו כיון שלא היו לו בנים ועתיד היה להיות לו בנים, שהרי היתה הבטחה שיהיה לו זרע, משום כך עמד והתפלל תפילה זו שיהא שינוי הטבע. אבל הוא כיון שיש לו בנים, ורק היא זו שאין לה בנים, לכך לא רצה להתפלל על שינוי הטבע לפעול ההיפך מגזירת שמים. וזהו שאמר "התחת א-להים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן". שלא רצה לפעול שינוי הטבע היפך מגזירת שמים.

מסילות לאמונה

"העיקר הלב"

במדור זה סקרנו בס"ד את מכלול הנפלאות שבהעברת המזון משעת כניסתו לחלל הפה, דרך מסלול הנוזל האדום האדום הזה ולחץ הדם המותאם בגופינו. וכעת שימו לב ללב אשר מתכווץ בתמידיות משך שנות חיי האדם יותר ממיליון פעם, ובלעדי דפיקה זו לא יגיע הדם החיוני לכל חלקי הגוף והיו התאים מתנוונים. ועד היום הזה אין לנו שום ידיעה מה מפעיל אותו קפיץ לפעום כשנוצר הוולד, ומה מפסיק אותו בסוף חייו מעצמו כאשר עדיין כל האיברים בריאים ושלמים (במוות של זקנה). וכאשר האדם מתאמץ בהרמת משקל או בריצה מהירה או בהתרגשות, הלב יודע בעצמו למהר את משלוח הדם. וכאשר האדם ישן או נח, הלב יודע בעצמו להאיט את פעולותיו!

מעט נתונים מדעיים:

הלב עשוי 4 חדרים וכאשר הדם זורם (מלמטה למעלה) ומי לוחץ עליו לעלות בגוף (עד ראשו?) יש לצינורות שסתומים לבל יפול הדם חזרה למטה. החדר השמאלי מוליך דם לגוף, והחדר הימני מוציא הדם לריאות לספוג שם חמצן חיוני. ומכיון שהמרחק קטן מן הלב לריאה ואין צורך ללחץ כה גדול, הרי שעובי קיר הלב של החדר הימני הוא רק חצי מן עובי החדר השמאלי (15 מ"מ מול 8 מ"מ). נתאר לעצמנו מה היה מצבנו אם כוח הלחץ היה מוחלף בין שני החדרים!

הלב מסובב שרירים לוליניים כדי שילחצו ויסחטו בכוח רב את הדם שבלב. אבי העורקים אשר עוביו 2 ס"מ פועל תחת לחץ חזק, אילולא ניקב אבי העורקים, חלילה, היה הדם זונק לגובה של מטר וחצי. ובשל כך עבים דפנות העורקים העיקריים הרבה יותר מן העורקים המרובים המסתעפים מהם.

דפנות אלו - נציין - גמישים הם עד למאוד, מפני שבכל הזרמת דם מתמתחים הדפנות והם חוזרים לקדמותם מיד לאחר הדפיקה. אין האדם מרגיש חשיבות זו אלא אם כן הוא לקה - ל"ע - בהסתיידות עורקים, שאז הדפנות מתקשות ואינן גמישות.

ועוד מנפלאות הלב: הלב מזרים דם לפי הצורך, 5 ליטר דם לדקה. אם הגוף נמצא

בהתאמצות, הוא יודע להזרים כמות פי שמונה כאשר הגוף במנוחה. ואפילו אם הדרישה נמשכת זמן רב הרי שהלב מסתגל לעומס - השרירים מתעבים וגודלו הכללי מוכפל.

אדם הסובל מלחץ דם, הרי אין ליבו נשאר בגודל אגרוף, אלא ממלא כמחצית מבית החזה. והוא פלא איך הלב יודע לשנות גודלו

והכל מחסדי השם יתברך

"ההתבוננות בחכמה הנראית בברואי הבורא יתברך, היא הדרך הקרובה ביותר אל הוכחת מציאותו יתברך. כי כשם שהטלית מעידה על האורג והדלת על הנגר והבית על הבנאי, כך העולם מעיד על הקדוש ברוך הוא שבראו."
("חובת הלבבות")

ותפקידו אם לא השגחה מיוחדת. ואלו האומרים 'הטבע סידר' רק סיפקו משפט נבוב, וכי הטבע מבין מה לעשות? הלא דומם הוא! וכי הלב יודע מראש שלאדם הסובל מלחץ זקוק הוא ללב מוגדל? ולא זו בלבד אלא אף 'יודע' בדיוק מה יש לעשות כדי להתגדל?

220 מיליון ליטרים עוברים בו במרוצת 70 שנות חיים! השפל והגאות של הלב מבצעים בהתמדה את מלאכת ניקוי האיברים והזנתם.

אחת ל-60 שניות, 1440 פעמים ביממה, הדם שבגופנו משלים מחזור תנועה מסביב לגוף. כל פעימת לב ממוצעת במצב מנוחה, הודפת כ-60 גרם דם בתנופה רבה אל עבר הדפנות של אבי העורקים. שבעים פעמים בדקה מסתערים גלי דם אלו על אבי העורקים והולמים בעורקים. צינורות מתכתיים קשיחים לא היו יכולים לעמוד בהפגזה כה כבדה לאורך ימים. לעומת זאת, הרקמות החיות בכלי הדם שלנו נוצרו

בצורה המתאימה בדיוק לתפקיד זה.

כאשר אנו רצים במלוא המהירות, שרירי רגלינו מתעייפים בתוך זמן קצר, ואנו זקוקים למנוחה. מעניין ששריר הלב פועל בקצב כפול מקצב הריצה, גם כאשר אנו שרויים במצב של הרפיה! ברוך, שבעת מאמץ, הוא פועל בקצב מהיר ביותר. הלב אינו שובת לעולם לצורך מנוחה או התאוששות! יש שמנתחים אדם ומחליפים את מסתמי לבו באביזרי סיליקון, שהוא חומר קשה מעשה ידי אדם. מסתמי לב מלאכותיים אלו משנים את צורתם בתוך כמה שנים, זאת בשעה שהרקמות העדינות והעמידות של לב בריא פועמות בצורה תקינה לאורך כל חיי האדם.

לקחת אור

ומי שם לב שהוא בכלל נושם אור? פעולה 'טבעית לחלוטין' שאינה מצריכה תשומת לב כלל. ומה קורה בשעת הנשימה?

ובכן בעת שאדם נושם אור אזי שתי הריאות מתמלאות באויר, שטח בית החזה מתרחב והריאה מתנפחת כמו בלון. בצורת הנשימה אנו מבחינים בשתי אפשרויות: האפשרות הראשונה היא שסרעפת הטרפס המכסה את המעיים מתכווצת לה, ואז יש רום ושטח רחב יותר בחלק החזה וכאשר הסרעפת תתרפה שוב אין מקום כל כך לאויר בבית החזה והלחץ דוחף את האויר לצאת מן הריאות וזו היא נשיפה. האפשרות השנייה היא שהשרירים העומדים בין חוליה לחוליה בשדרה מתכווצים ומרימים את כל בית הצלעות, ואז נוצר כמין חלל לאויר בחדרי הריאות ושוב כשיתרפו יצטמצם השטח והאויר נפלט החוצה.

החוקרים העלו נקודה מעניינת שאצל גברים וטף משני המינים, העיקר הוא נשימת הבטן, ורק אצל נשים בא נשימת החזה. והסיבה שיוצר הכל ברא כך בחכמתו אצל הנשים היא, שבשעת ההריון אם תתכווץ הסרעפת הרי שעור הסרעפת עלול לגרום ללחץ על העובר ולהביאו למצב סכנה, חלילה. והוא דבר פלא.

גם מבנה עצמות הכתפיים אצל האישה הם עגולות יותר. עובדה ידועה היא אצל כל מהנדס שבכדי להרים משקל של עובר ושק המים שנטמן בו, יתחלק הכובד בצורה קלה יותר במבנה עגול מאשר קו ישר עם זווית, כשכל הכובד מרוכז בנקודה אחת בלבד.

מה רבו מעשיך ה'!